

NEMZETKÖZI MAGYARSÁGTUDOMÁNYI TÁRSASÁG
INTERNATIONAL ASSOCIATION FOR HUNGARIAN STUDIES
INTERNATIONALE GESELLSCHAFT FÜR HUNGAROLOGIE
МЕЖДУНАРОДНОЕ ОБЩЕСТВО ПО ХУНГАРОЛОГИИ

*A Nemzetközi Magyarstudományi Társaság és a Pécsi Tudományegyetem
nemzetközi doktorjelölt konferenciát szervez
2015. augusztus 27-28-án*

Időértelmezések a magyarságtudományokban
címmel

Helyszín: *Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar,
Pécs, Ifjúság útja 6.*

Célok és előzmények

A Nemzetközi Magyarstudományi Társaság 2005 óta hirdeti meg doktorjelölteknek szóló nemzetközi konferenciáit, amelyeknek az elsődleges célja, hogy rendszeres nemzetközi publikációs fórumot biztosítsanak a magyarságtudomány iránt érdeklődő fiatal kutatók számára, az ötévente sorra kerülő magyarságtudományi világkongresszusok között is. A rendezvények anyaga nagyobb részt hálózati kiadványként jelent meg,¹ a 2011-es kolozsvári tanácskozástól kezdődően azonban igyekszünk az előadásokat nyomtatott formában is közzétenni.² A legutóbbi, budapesti konferencia (<http://hungarologia.net/conferences-and-congresses/magyar-doktoriskolak-konferenciai/magyar-valsag-es-kultura/>) előadásai nyomtatásban 2015 folyamán jelennek meg. Az eddigi konferenciák és kiadványok olyan újdonságokkal szolgáltak, amelyek a hungarológiai kutatások elméleti és módszertani korszerűsítését, az interdiszciplináris szemlélet és a kultúrák közti párbeszéd kibontakozását is hathatósan segítették elő.

E nyelvek, tudományszakok és különböző korszakok közötti dialógus folytatásának reményében várjuk hazai és külföldi, magyar és nem magyar anyanyelvű doktorandusz hallgatók jelentkezését a soron következő konferenciánkra is.

¹ *A magyarságtudomány műhelyei*, szerk. Dobos István, Budapest, 2005: <http://hungarologia.net/hu/conferences-and-congresses/magyar-doktoriskolak-konferenciai/magyar-%E2%80%9Ea-magyarsagtudomany-muhelyei-a-doktoriskolak-i-konferencijanak-kiadvanyai/>; *A magyarságtudományok önértelmezései*, szerk. Dobos István, Bene Sándor, Budapest, 2008: <http://mek.oszk.hu/07600/07689/>; *Határátlépések*, szerk. Dobos István, Bene Sándor, Kolozsvár, 2010: <http://mek.oszk.hu/09700/09720/>.

² *Átmenet és különbözőség. Transition and difference*, szerk. Fenyvesi Kristóf. Budapest, Nemzetközi Magyarstudományi Társaság, 2012. Letölthető változat: <http://mek.oszk.hu/11300/11354/>

A konferencia témája: „Időértelmezések a magyarságtudományokban”

A konferencia arra a kérdésre keresi a választ, mitől időszerű az idő távlata a magyarságtudományokban?

A *történeti* értelmezés horizontján a nézőpontfüggőség és az időbeliség összefüggése magától értetődő. A mindenkori jelen egymásra vonatkoztatja a múlt és a jövő idődimenzióit. Lényeges kérdés ezzel kapcsolatban tapasztalati tér és várakozási horizont kölcsönhatása, emlékezet és felejtés dinamikája, a személyes emlékezet és a közösségi emlékezet viszonya.

A *korszakolás*, a periodizáció távlatos kérdésnek számít a magyarságtudományok valamennyi területén. Milyen rendezőelvek érvényesülnek az egyes tudományágakban? Összehasonlíthatók-e ezek a korszakretorikák? A magyarságnak, a magyar kultúrának, a magyarság(tudományok)nak hányféle ideje, időszámítása van? A magyar történelem, s kultúra talán egyik meghatározó vonása a folytonosság szinte állandó megszakítása, éppen ezért a magyar kultúra mélyebb folytonosságának a feltárása a magyarságtudományok egyik feladata. A hagyomány megőrzése, továbbadása és megújítása időbeli közvetítést feltételez, távoli korszakok párbeszédét.

Az *időtapasztalatok nyelvi felépítése* a történeisztt, az irodalmárt, s a nyelvészt egyaránt foglalkoztatja. A történetmondásos művek időviszonyai, tehát az időrend, az időtartam, s a gyakoriság alapvető szerkezeti, jelentésteremtő összetevője az elbeszélő szövegeknek, s a filmnek egyaránt. Hogyan fejezik ki az időt a különböző művészeti ágak?

Az előadások a magyarságtudomány különböző diszciplináris területein jelentkező időfogalmakat, idősémákat, és időtapasztalatokat tárgyalják majd. Az időtapasztalatok nyelvi megformáltságának/megformálásának jelentősége az irodalmárok és nyelvészek számára magától értetődő, a narratív struktúrák mind az egyes szövegek belső formáltságát illetően, mind pedig az irodalomtudományi metaszövegek periodizáló, korszakretorikai törekvéseinek szempontjából döntő jelentőségűek. A történeti kutatás számára szintén kulcskérdés, hogy a fejlődés/ lemaradás mérhető jelenségei mennyiben esnek egybe egy-egy korszak megelőinek szubjektív időérzetével; de a nemzettől a kisebb közösségekig, sőt az egyénig is minden önmeghatározó önelbeszélés rendelkezik jellegzetes időstruktúrával (fejlődés, hanyatlás, stagnálás), ennek irányultsága és mintái (apokaliptikus, ciklikus, stb.) rendkívüli fontosságúak az adott közösség/egyen külső és belső „történetének” megítélésénél. A néprajztudományban ugyancsak alapvető kérdés az időbeli és kulturális távolságok áthidalása, mind elméleti, mind pragmatikus (hagyományörzés, hagyományörökítés) vetületben. A magyarságtudomány mint interdiszciplináris keret kiváló lehetőséget ad e különböző módon, ám mégis azonos kérdésirányba induló kutatások dialógusára – továbbá kritikai távlatot adhat a magyar „sorskérdések” elfogulatlan, az alapfogalmak (a „sors” és az „idő”) jellegzetes konfigurációnak vizsgálatához.

A konferencia működési formája

A konferencia a következő szekciókban ülésezik: *történettudomány, irodalomtörténet, nyelvtudomány, néprajz és kulturális antropológia, művészettörténet, zene-, film- és színháztudomány*. Az egyes tematikus blokkokon belül az előadások a feldolgozott téma szerinti időrendben követik egymást, szimpózium-rendszerben, az összetartozó témák megvitatására is bőséges időt biztosítva. Egy előadás maximális időtartama 20 perc.

Az előadások és vita munkanyelve a magyar és az angol. Az előadások jegyzetekkel kísért írásos változata a következő év tavaszáig elektronikus kiadvány formájában jelenik meg a Nemzetközi Magyarságtudományi Társaság és a Magyar Elektronikus Könyvtár honlapján – és a kedvező tapasztalatokra építve, a Társaság pályázik a nyomtatott publikálásra is.

Jelentkezés, kapcsolattartás

Jelentkezni lehet az előadás részletes (minimum 3600 n terjedelmű) szinopsziséval, annak megjelölésével, hogy melyik szekcióban kíván szerepelni az előadó. Amennyiben az előadás magyar nyelvű lesz, a magyar mellé ugyanilyen terjedelmű (hozzávetőleg 600 szavas) angol rezümé is csatolandó; angol nyelvű előadáshoz elegendő angol nyelvű rezümét készíteni. A jelentkezéseket elektronikus formában a konferencia Szervezőbizottságának címezve, a következő címen várjuk: nmtt@iif.hu. Jelentkezési határidő: **2015. május 1.** A konferenciával kapcsolatos hírek, a szekció- és szimpóziumszervezés aktuális állása figyelemmel kísérhető majd a Nemzetközi Magyarságtudományi Társaság web-oldalán (<http://hungarologia.net/>).

Budapest, 2015. március 24.

A konferencia Szervezőbizottsága:

Dobos István (elnök)
Bene Sándor, Mekis János, Tuomo Lahdelma,
Monok István, Orbán Jolán (tagok)
Fenyvesi Kristóf (tudományos titkár)
Csapó Mónika (szervezőtitkár)